

német nemzetiségi oktatási referens **szakirányú továbbképzési szak**

I. A szakirányú továbbképzés neve:

német nemzetiségi oktatási referens szakirányú továbbképzési szak

II. A szakirányú továbbképzési szak FIR-kódja:

III. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:

OH-FHF/227-2/2010.

IV. A létesítő intézmény neve:

Eötvös Loránd Tudományegyetem

V. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelménye:

1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése:

Német nemzetiségi oktatási referens szakirányú továbbképzési szak

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

Német nemzetiségi oktatási referens

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:

Pedagógusképzés képzési terület

4. A szakirányú továbbképzésre történő felvétel feltétele:

A képzésre felvehetők:

- germanisztika alapképzési szakon szerzett oklevéllel rendelkezők;
- legalább alapképzési szakon szerzett oklevéllel és a germanisztika alapképzési szak német/nemzetiségi szakirányán elvégzett 50 kredités specializációval (szakirányú „minor” szak) rendelkezők;
- német nyelv és irodalom, valamint német nemzetiségi nyelv és irodalom szakon szerzett oklevéllel rendelkező tanítók, tanárok;
- német nemzetiségi iskolák tanítói, tanárai (iskolaigazgatói), akik minimum középfokú német nyelvismerettel rendelkeznek;
- az alap- és középfokú közoktatásban németnyelv-oktatással és/vagy német nemzetiségi nyelv és egyéb német nemzetiségi nyelven folyó szaktárgy oktatásával foglalkozó tanítók, tanárok.

5. A képzési idő:

2 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

60 kredit

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

a) A képzés célja

A képzés során a leendő nemzetiségi oktatási referenseket az általános és középiskolai német mint nemzetiségi nyelv oktatásának és a nemzetiségi anyanyelvi nevelésnek speciális feladataira készítjük fel.

A képzés során a leendő nemzetiségi oktatási referensek betekintést nyernek a magyarországi német nemzetiségi nyelvvel, irodalommal és történelemmel kapcsolatos, legújabb bel- és külföldi kutatások eredményeibe, ezek módszertani vetületeibe és a

tudományos eredményekről szóló publikációkba. A legfrissebb kutatási eredményeket a hallgatók olyan módszertani ajánlásokkal együtt ismerik meg, amelyek segítségével a legújabb tudományos eredmények a nevelési-oktatási hétköznapiakba – pl. projektnapok keretében – integrálhatók válnak.

A részt vevő pedagógusok a német nemzetiségi nyelvi, irodalmi, történelmi, társadalomismereti, néprajzi és kulturális ismeretek jellegének, az életkori sajátosságoknak, a tananyag és követelményrendszernek és az iskolai körülményeknek megfelelően, a korszerű nevelési és tanulási eljárások alkalmazásával képesek és kompetensek lesznek:

- a tanulókat és a kollégákat a legfrissebb kutatási eredményekkel az egyes nemzetiségi tantárgyakba integráltan vagy nemzetiségi projektnapok keretén belül megismertetni,
- a tanulók önismeretének, gondolkodásmódjának, attitűdjeinek és motivációinak a felismerésére, illetve fejlesztésére,
- a német nemzetiségi nyelven közvetített tantárgyakhoz kapcsolódó értékek közvetítésére,
- az ezekkel kapcsolatos pozitív attitűd kialakítására,
- a más kultúrkörből érkező nyelvi nehézségekkel is küszködő tanulók felzárkóztatására,
- a családokkal, a szülőkkel való hatékony kommunikációra,
- a saját oktatási intézményén belüli gyakorlatvezetői és mentori feladatok ellátására,
- szakmai (multiplikátori) tanácsadásra,
- német nemzetiségi tantárgyakhoz tantervek, tanmenetek és tananyagok fejlesztésére és bírálására,
- nemzetiségi pályázatok előkészítésére és lebonyolítására,
- kisebbségi egyesületekkel, szervezetekkel, intézményekkel, valamint bel- és külföldi partnerintézményekkel való aktív kapcsolattartásra, eszmecsereére.

A képzés átfogó célja, hogy a tanultak a képzésben résztvevők oktatásszervezési eljárásaiban, tanóravezetésében, értékelési módszereiben, kommunikációjában fenntartható módon honosuljanak meg.

A képzésben a hallgatók a szakmai készségeken kívül professzionális – írásbeli és szóbeli – nyelvi készségekre is szert tesznek:

- előadások írása és megtartása idegen nyelven,
- szakszövegelemzés és kivonatolás,
- jegyzetelés,
- kritikai forráselemzés és értékelés,
- alapvető retorikai készségek.

Így a képzés azon szakemberek számára is feltétlenül hasznos, akik nem kívánják a képzés által kínált tudást szakmai hétköznapijuk során hasznosítani, hanem szakmai tevékenységük színvonalát és hatékonyságát kívánják emelni a tudományos és/vagy gyakorlati munkájukat egyaránt segítő képzés során elsajátítható magas szintű ismereteikkel.

b) Ismeretek, tudáselemek:

A német nemzetiségi oktatási referens szakirányú továbbképzési szak különböző tantárgyaiban a következő elsajátítandó ismeretanyagot tartalmazza:

- a német nyelv változatai, beleértve a magyarországi nyelvjárászigetek nyelvi jellemzőit;
- a magyarországi németek területi eloszlása, a különböző népcsoportok által használt nyelvjárások jellemzői, illetve a nyelvi egymásra hatás okozta változások;

- a német mint nemzetiségi nyelv alap- és középfokú oktatásához, szervezéséhez, elbírálásához szükséges nyelvi és tantárgy-pedagógiai ismeretek;
- a magyarországi német nemzetiség történelmének fontosabb eseményei az államalapítástól kezdve napjainkig, identitásuk kialakulásához vezető többrétű folyamat;
- a magyarországi német nemzetiség jogai, szervezetei, a kisebbségpolitika változásai;
- a magyarországi németek szellemi, illetve tárgyi kultúrája;
- a Kárpát-medencei német nemzetiségi irodalom.

c) Készségek és kompetenciák:

A hallgatóknak el kell sajátítaniuk:

- a hatékonyan alkalmazható nyelvpedagógiai eljárásokat, nyelvelsajátítási és -fejlesztési stratégiákat;
- a nemzetiségi identitás kialakításához és megőrzéséhez szükséges ismeretanyagot, gyakorlati képességeket, jártasságokat;

Képessé kell válniuk:

- a korszerű népismereti és nemzetiségi tartalmak közvetítésére, e tartalmak általános és középiskolás korú tanulókkal történő elsajátíttatására;
- a szaktudományi és módszertani ismeretek, eljárások, taneszközök önálló kritikus feldolgozására, kiválasztására;
- meglévő tudásuk, készségeik folyamatos megújítására, gyarapítására;
- a nemzetiségi mibenlétben rejlő értékek, erkölcsi normák, az interetnikus kapcsolatok közvetítésére.

d) Személyes adottságok:

A végzett hallgatók:

- jó idegennyelvi kommunikációs képességekkel rendelkeznek;
- célnyelven is érvényesül kritikai attitűdjük és kreativitásuk;
- képesek önálló munkatervezésre és -szervezésre,
- rendszerelvű, problémamegoldó gondolkodással, jó döntési képességgel tudják szakmai környezetüket alakítani;
- szakmai stratégiatervezésükben és önképzésükben értékközpontú gondolkodás és etikai tudatosság nyilvánul meg.

e) A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben:

A képzés során a leendő oktatási referensek a magas szintű szakmai elvárásoknak megfelelően képessé válnak:

- a tanulókat és a kollégákat az egyes nemzetiségi tantárgyakba integráltan vagy nemzetiségi projektnapok keretén belül, a legfrissebb kutatási eredményekkel megismertetni,
- a német nemzetiségi tantárgyakra tanterveket, tanmeneteket és tananyagokat fejleszteni,
- mások által elkészített anyagokat lektorálni és bírálni,
- a nemzetiségi oktatáson belül az osztálytermi munkát elemezni, ennek alapján a tanárok munkáját tanácsokkal segíteni és minősíteni,
- gyakorlatokat vezetni, gyakorlati képzésben részt vevő hallgatókat szakmailag támogatni,
- képzésszervezésben, német nemzetiségi tematikájú pályázatírásban közreműködni,
- kül- és belföldi partnerintézményekkel való kapcsolattartással együtt járó feladatokat koordinálni,
- a képzés során megszerzett aktuális ismeretanyagok és kompetenciák birtokában szakmai (multiplikátori) tanácsokkal szakmai környezetüket segíteni,

- kisebbségi egyesületekkel, szervezetekkel, intézményekkel aktív kapcsolatot tartani,
- előbbiek képviselőit, illetve munkájukat az intézményekben folyó nevelési-oktatási munkába bevonni.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök, és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kredit értékek:

A magyarországi németek nyelve és nyelvhasználata	8 kredit
Az anyanyelvi oktatás módszertana elméletben és gyakorlatban	8 kredit
Nemzetiségi népismeret és alkalmazhatósága a gyakorlatban	8 kredit
Német nemzetiségi irodalom és alkalmazhatósága a gyakorlatban	8 kredit
Dialektológia – a német nyelv beszélt változatai	8 kredit
Magyarországi német nemzetiség jogai és intézményrendszere, médiája (újság, rádió, televízió, színház), egyesületei. Nemzetiségi jogi és médiaismeretek alkalmazhatósága a gyakorlatban	8 kredit
Magyarországi német nemzetiség történelme – forráselemzés. A nemzetiségi történelem alkalmazhatósága a gyakorlatban	8 kredit

9. A szakdolgozat kredit értéke:

4 kredit